

IZIP pomáhá i lékárníkům

Ing. Pavel Karásek

Systém elektronických zdravotních knížek, které v České republice zavádí společnost IZIP, je v prvé řadě určen k výměně informací mezi lékaři. Nicméně informace obsažené v elektronických knížkách mohou být v mnoha případech užitečné i pro lékárníky. Není tedy divu, že se do IZIP již přihlásilo přes 280 lékáren a že podporu má tento projekt i u vedení České lékařnické komory.

Co je zdravotní knížka

Princip systému IZIP je jednoduchý – je to souhrn zdravotních informací pacienta zpracovaný ve formě elektronické zdravotní knížky. Nahlízet do této knížky nebo do ní zapisovat zdravotnické údaje je možné prostřednictvím internetu. Cílem systému IZIP je zlepšení zdravotní péče, a to především rychlým předáváním informací mezi pacientem a lékařem či lékaři navzájem. Právě včasným předáváním informací lze předcházet zbytečnému zatěžování pacienta nevhodnou kombinací léků či opakovaným vyšetřeními. Systém IZIP tak omezuje plýtvání finančními prostředky v celém systému zdravotní péče.

Zdravotní knížku si zřizuje sám pacient, který jediný rozhoduje, komu přístup do ní umožní. Bezpečnost informací uložených v knížce je řešena podobně jako u bankovních účtů – ke vstupu je nutné znát identifikační číslo a přístupové heslo, případně lze přidat osobní heslo a použít elektronický certifikát. Výhody dostupnosti zdravotních dat ocení i pacienti, kteří sami nemají přístup na internet. Podstatné je, že do jejich elektronické zdravotní knížky může nahlédnout jejich ošetřující lékař.

Výhody pro lékárníky

Využití systému IZIP lékárníkem má několik podob. Tím nejjednodušším je ověření údajů, které pacient přinese na papírovém receptu. Pokud je recept zcela nebo částečně nečitelný, může lékárník se svolením pacienta nahlédnout do elektronické zdravotní knížky a zkontrolovat, jaké léky dotyčný lékař pacientovi předepsal.

Lékárník může využít informace v IZIP také v případě, kdy nemá předepsaný lék k dispozici a chce pacientovi nabídnout jiný lék se stejným účinkem. V tomto případě totiž vzniká riziko, že náhradní lék bude mít jiné vedlejší

účinky než lék původní. Lékárník registrovaný v systému IZIP pak má možnost nahlédnout do pacientovy elektronické knížky a zjistit, jaké další léky pacient bere a zda je na některé látky alergický. Snižuje se tedy nebezpečí případné kontraindikace.

Elektronické knížky lékárníkovi umožňují i efektivně plnit jeden z jeho důležitých úkolů, kterým je kontrola, zda byly léky pacientovi předepsány správně. Vzhledem k tomu, že nikdy nelze vyloučit chybu na straně lékaře, je lékárník vydávající předepsaný lék ve většině případů jediným a posledním článkem, který může chybu v medikaci nebo záměnu receptu odhalit. Pokud totiž pacient není zaregistrován v systému IZIP, lékárník se může spolehnout pouze na informace, které mu poskytne sám pacient. Jejich vypovídající hodnota však bývá často malá. V elektronické knížce jsou však informace, které tam zanesli přímo lékaři. Navíc lékaři, kteří mají přístup do systému IZIP, musí být rovněž registrováni, a tak se lékárník může opravdu spolehnout, že byl recept předepsán kvalifikovanou osobou.

Díky elektronické zdravotní knížce může lékárník také zjistit, zda stejný lék nepředepisuje pacientovi více lékařů současně. Tím lékárník nejen ochrání pacienta před zcela jistými negativními účinky kumulace jednoho léku, ale také pomůže snížit zbytečné náklady zdravotních pojišťoven na léky. Samozřejmě to je podmíněno tím, že všichni lékaři, od kterých se pacient snaží získat recept na stejné nebo podobné léky, jsou registrováni v IZIP.

Proto je více než potěšující, že v současné době je do projektu internetového přístupu ke zdravotním informacím pacienta zapojeno již 5322 zdravotnických zařízení v celé České republice a registrovaných lékařů je již přes 8600.

IZIP v současnosti

V posledním roce se výrazně projevila vliv nemocnic, kterých je v současnosti do systému IZIP zapojeno 55. I díky nim přesáhl počet zápisů v elektronických zdravotních knížkách již 6 milionů. Zatímco první milion zaznamenávali zdravotníci do elektronických zdravotních knížek téměř tři roky, šestý milion zápisů byl zapsán za pouhé tři měsíce. Navíc počet lidí, kteří si již elektronickou knížku zřídili, přesáhl v lednu letošního roku hranici jednoho milionu.

Referenční projekt EU

Systém IZIP získal řadu mezinárodních ocenění a stal se referenčním projektem Evropské unie. Studie ekonomického přínosu vybraných projektů e-Health, kterou si Evropská komise nechala zpracovat, vyhodnotila IZIP jako jeden z nejlepších příkladů úspěšného zavedení projektu elektronického zdravotnictví. Podle zpracovatelů studie, expertů z německého institutu Empirica, přináší IZIP výhody nejen lékařům a pacientům, ale také pomáhá brzdit růst nákladů uvnitř celého zdravotního systému. Kromě IZIP a obdobného systému v Dánsku je většina evropských zemí v oblasti e-Health teprve ve fázi plánování nebo zavádění. Lékaři a nemocnice mohou očekávat, že z celkových přínosů získají 35 až 40 %, především díky ušetřenému času a snížení zbytečných chyb, vyplývajících například z nečitelného rukopisu lékařských zpráv a receptů. Významné benefity přináší systém podle studie také pojišťovnám.

Podle odhadu by přínosy systému IZIP českému zdravotnictví měly v roce 2008 převýšit vložené náklady o dvě miliardy korun, tedy o 1 % objemu peněz, které jdou na zdravotní péči v České republice. Podle propočtů společnosti IZIP by měl projekt časem šetřit až 7 % z rozpočtu na zdravotnictví.

Díky úspěchu IZIP v Evropské unii je o elektronické zdravotní knížky velký zájem nejen v ČR, ale i v zahraničí. Jedním z evropských projektů, do kterého by se společnost IZIP měla zapojit, je projekt Evropské komise TEN4HEALTH, který bude financován z programu eTEN Evropské unie v letech 2007 až 2010. Cílem tohoto projektu je snadnější dostupnost zdravotní péče pro pacienty v rámci celé Evropské unie v souvislosti se zvýšenou mobilitou občanů jednotlivých členských

států. „Rozhodnutí o možnosti zapojit IZIP do procesů přinášejících prospěch evropskému zdravotnictví je dalším významným oceněním naší práce,“ řekl Tomáš Mládek, výkonný ředitel společnosti IZIP.

Vyhledky do budoucna

V letošním roce společnost IZIP plánuje do systému zapojit další nemocnice, včetně fakultních (např. FN Olomouc), záchranné služby v Liberci a Plzni a především další zdravotní pojišťovny, což umožňuje dohoda s VZP ČR o ukončení její exkluzivity na systém IZIP k prvnímu lednu tohoto roku. Zájem vstoupit do systému IZIP má většina zaměstnanec-

kých a oborových zdravotních pojišťoven. V současné době s nimi společnost IZIP jedná o technických a ekonomických podmínkách jejich zapojení. „To znamená, že by své zdravotní údaje na internetu mohl mít časem každý, kdo o to bude mít zájem,“ říká Tomáš Mládek.

Ing. Pavel Karásek

IZIP

Hvezdova 33, 140 21 Praha 4

e-mail: pavel.karasek@izip.cz

Literatura

1. <http://www.izip.cz>.
2. <http://www.ehealth-impact.org>.
3. http://www.ehealth-impact.org/case_tool/data/binary/852125c47942361d7a8ba7acee89d92.pdf.